

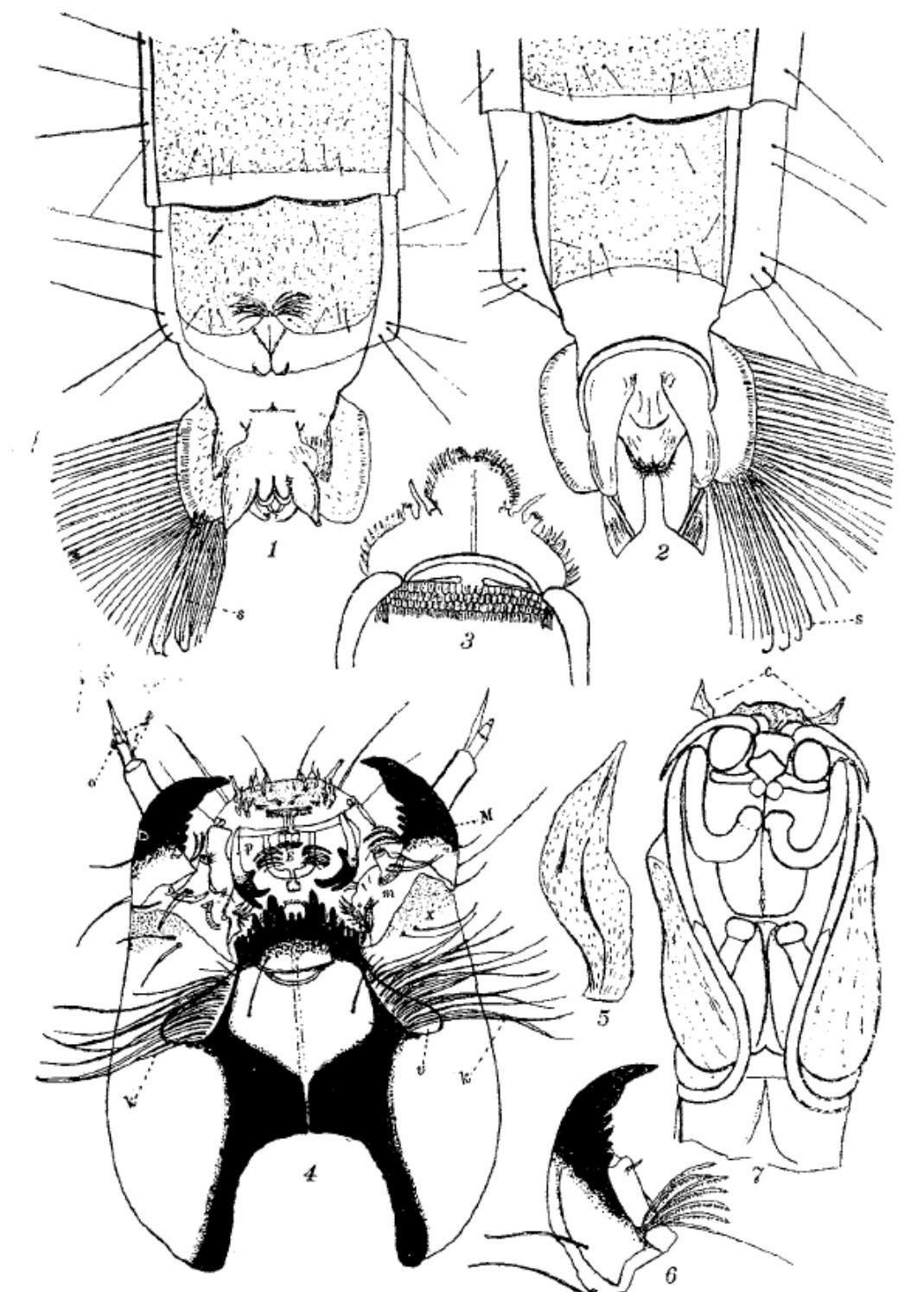
Margalida Comas Camps (1892-1972) Investigadora i pedagoga

Va néixer a Alaior el 1891 i va morir a Exeter (Anglaterra) el 1973.

Margalida Comas va ser una gran investigadora i pedagoga, llicenciada i doctora en Ciències Naturals, una de les primeres dones que va aconseguir aquests títols a Espanya. Margalida Comas va estar vinculada a la Institució Lliure d'Ensenyament i va ser una de les pioneres en la introducció de la didàctica de les ciències a Espanya. La seva orientació cap al magisteri i la pedagogia va estar en part determinada per la dificultat d'accedir a la formació universitària i la investigació científica. Va visitar centres investigadors i educatius de França i Anglaterra i exercí com a professora de diferents escoles normals i de la Universitat de Barcelona, fins al seu exili forçós a la Gran Bretanya per la Guerra Civil Espanyola.

- Margalida, influenciada per la figura del seu pare (Gabriel Comas, mestre d'idees liberals, que va participar activament en els moviments de renovació pedagògica de la seva època), a finals de 1911 va obtenir el títol de mestra superior amb la qualificació d'excel·lent a Mallorca.
- Després d'una estada en diversos països europeus, a Albi (França) va obtenir el títol que l'habilitava per impartir ensenyament primari a França.
- De tornada a Espanya el 1912, va ingressar a l'Escola d'Estudis Superiors del Magisteri de Madrid, on va elegir la Docència en Escola Normal en la Branca de Ciències. Va acabar els estudis el 1915, va ser la primera de la promoció a la secció de Ciències i va obtenir una plaça de professora titular a l'Escola Normal de Mestres de Santander, com a professora de física, química i història natural.
- El 1921 va començar la carrera de Ciències Naturals a Madrid, mentre treballava encara a Santander, i un any més tard, mentre obtenia el trasllat a la Normal de Tarragona, va continuar els estudis a la Universitat de Barcelona.
- L'obtenció del títol de doctora no va estar exempta de complicacions, ja que la feina a la Normal de Tarragona no li permetia accedir als laboratoris d'investigació, però va obtenir una ajuda per a ampliació d'estudis entre 1926 i 1928 i va fer una estada a la Sorbona de París, on va fer les investigacions per a la seva tesi doctoral, «Contribución al conocimiento de la biología de *Chironomus humani* y de su parásito *Paramernis contorta*», i va obtenir el grau de doctora el 27 de gener de 1928.

c, Cornes prothoraciques; e, Epines de l'antenne; E, Peigne de l'épipharynx; k, Poils peristomiaux; m, Maxille; M, Mandibule; o, Organe de Lenterborn; p, Prémandibule; s, Fortes soles nataires; V, lame en éventail; X, Pièce maxillaire.
Fig. 1. — Face ventrale des derniers segments d'une nymphe femelle. × 25. Fig. 2. — Face ventrale des derniers segments d'une nymphe mâle. × 25. Fig. 3. — Épipharynx de larve, vue ventrale. × 150. Fig. 4. — Tête de larve, face ventrale. × 50. Fig. 5. — Corne prothoracique de nymphe. × 35. Fig. 6. — Mandibule de larve avec le panache dorsal, la petite épine et les deux fortes soles. × 50. Fig. 7. — Partie supérieure de la face ventrale d'une nymphe. × 18.

- Després d'aquestes primeres investigacions, i malgrat els repetits intents i les recomanacions dels científics amb els quals havia treballat, no va aconseguir accedir a un centre on pogués continuar el seu treball científic. Així doncs, va continuar exercint com a professora a la Normal de Tarragona. Després va treballar a l'Escola Normal de la Generalitat a Barcelona, de la qual va ser vicedirectora durant el curs 1932-33.
- El 1933 va entrar com a professora a la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat Autònoma de Barcelona, on va ser professora agregada de Biologia Infantil i Metodologia de les Ciències de la Naturalesa.
- Durant aquests anys no va abandonar el seu interès per les Ciències Naturals, i es convertí en una de les principals divulgadores a Espanya dels nous descobriments, teories i controvèrsies que apareixien en aquell temps en el panorama científic internacional.
- El 1937 emigra a Anglaterra, on continua investigant en l'àmbit acadèmic a Foxhole i a Darlington Hall. Morí a Exeter.

Bibliografia:
Margalida Comas Camps (1892-1972), científica i pedagoga. La Ciència a les Illes Balears, 9. M. Ángeles Delgado Martínez Ed. Palma de Mallorca, 2009.
<http://www.catedu.es/MujeresDeCiencias/4.BIOGRAFIAS/MComas.html>
<http://mujeresdeciencias.blogia.com/2007/010801-margarita-comas-camps-1892-1973-.php>

PATROCINEN:

Vicerectorat
d'Alumnes, Titulats
i Ocupabilitat

Obra Social "la Caixa"

Govern
de les Illes Balears
Vicepresidència i Conselleria
d'Innovació, Recerca i Turisme
Direcció General d'Innovació i Recerca

Unión Europea
Fondo Europeo de
Desarrollo Regional
europea

COL·LABOREN:

Vicerectorat
de Campus, Cooperació
i Universitat Sostenible

SFM

TIRME

PalmaActiva

Quely

@Cienciaperatoth

Ciencia-per-a-tothom

<http://seras.uib.cat/ciencia>

Universitat
de les Illes Balears